

HRVATSKI glasnik

Godina XIX, broj 33

13. kolovoza 2009.

cijena 100 Ft

Foto: Bernadeta Blažetin

Glazbeni i čitalački tabor
u Sumartonu

Komentar

Naš jezik na našim priredbama

Ljeto svakoga prodrma, pa i one hrvatske udruge ili samouprave koje manje rade tijekom godine. Ne možemo se žaliti da Hrvati nemaju dovoljno priredaba. Mi novinari odista znamo da ih ima, ali pitanje je odgovaraju li našim očekivanjima, ciljevima, odista se organiziraju za naše Hrvate, služe li očuvanju naše samobitnosti, jezika i kulture? Možda mi novinari previše forsiramo jezik, ali nama je jezik sredstvo informiranja, sredstvo kojim se obraćamo čitatelju, a kao pripadnici manjine, jezik nam znači znatno više od puke komunikacije. Osviještenim Hrvatima jezik osim sredstva komunikacije sadrži u sebi mnogo drugih dodatnih vrijednosti. Jezik u nekim našim manjinskim zajednicama veže se uz kolektivni osjećaj, dio neke etničke, kulturne pripadnosti. Jezik je sredstvo pomoću kojeg se prenosi kultura, vjerovanja, vrijednosti, norme. Takvu funkciju jezika pronalazila sam među starijim članovima kulturnih udruga, koji su odrasli još u čistoj hrvatskoj jezičnoj sredini i s njim dobili cjelokupno povijesno i kulturno iskustvo.

Na pojedinim priredbama susrećemo razne naraštaje i lako je zapaziti ljude kako se odnose prema hrvatskom jeziku. Ljudi srednje dobi još uvijek razgovaraju međusobno na svom dijalektu, no mnogi su od njih privatnici, trgovci, kojima je znanje hrvatskoga interes, a nisu ni okruženi s mađarskim kolegama. No za njih jezik nije samo sredstvo komunikacije, kod njih se primjećuje ponos, ljubav prema svome materinskom jeziku, sretni su kad im se ljudi obraćaju na tome jeziku, odmah osjećaju bliskost, pripadnost istoj zajednici. Kako razmišljaju mladi o jeziku? Dijete kao dijete, ne voli baš učiti što treba, no čim se u hrvatskom taboru pojave i djeca iz Hrvatske, sretni su što znaju izustiti neku normalnu rečenicu svojoj simpatiji i odmah slušaju otvorenih ušiju. Za dijete je jezik u tom slučaju samo sredstvo komunikacije, no odmah osjeća njegovu korist, pa zbog prijatelja iz Hrvatske odmah se veže i osjećajno za njega. Kod mladeži se najviše osjeća razvoj samobitnosti, zanimanje za jezik, netko zbog važnosti učenja stranih jezika, netko zbog ljubavi prema hrvatskoj kulturi i glazbi. Kod njih se uz važnost znanja jezika priključuju i osjećaji. Sva ta svoja zapažanja uspjela sam pronaći na našim hrvatskim priredbama i uočila koliko se rabi hrvatski jezik na jednoj, a koliko na drugoj priredbi. Najviše se čuje hrvatska riječ na priredbama gdje je mnogo gostiju iz Hrvatske. Ovaj put trebam istaknuti Dan sela u Serdahelu, na kojem od ribiča, nogometaša, vijećnika općine, članova kulturnih društava bilo je vrlo mnogo gostiju s druge strane granice, pa nije bilo mjesta gdje se nije čuo hrvatski jezik. Takva iskustva ipak dokazuju da je jezik prvenstveno sredstvo komunikacije i naše će priredbe biti uspješnije ako se trudimo da njihov jezik komunikacije bude hrvatski, jer s komunikacijom prelaze i druge vrednote.

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Pečuška biskupija jedina je biskupija u Mađarskoj čiji je datum osnivanja ostao sačuvan i poznat do danas. Bilo je to davne 1009. godine, 23. kolovoza, kada su prvim biskupom imenovali Boniperta. Među pečuškim biskupima kroz dugih tisuću godina bili su i prvi pisac tadašnje Ugarske koji je pisao na latinskom jeziku, utemeljitelj pismenosti, sveučilišta u Pečuhu, prve javne knjižnice, prvi koji je na sjednicama gornjega doma govorio na mađarskom jeziku. Bilo je među njima i onih hrvatskog podrijetla. U dugim stoljećima te biskupije njezine su crkve napućivali Hrvati. Tako je i danas u selima gdje ih još ima, iako su mnogi od njih bez svojih svećenika. A i oni kojih ima, teško mise na materinskom jeziku. Pravo je čudo kako se unatoč svemu uspjela očuvati materinska riječ, bar kroz pjesmu u crkvi. Ne još zadugo. Prosjek godina onih koji su u crkvi je zabrinjavajući. Uskoro neće biti prirodno da je ima (mislim na pjesmu) „postat“ će tek rijetkost jednoga vremena koje je na izmaku, kao ukras nekih dana koji se priređuju i nisu prirodni u svakodnevnom životu čovjeka. Ovih mi je dana kazao jedan svećenik kako mu je njegova majka uvijek govorila kako su veliki vjernici ti Hrvati. Ni mečava, ni nevrijeme, ni vremensko ni političko, nikakve nepogode nisu ih mogle spriječiti u tome, u njihovoj vjeri.

Naši Hrvati od Gradišća do Bačke, koji se još nisu asimilirali, i danas su odani vjernici. U crkvama su, grade i obnavljaju crkve i kapelice, svjedoče svoju vjeru, služe Bogu, i Mađarsku crkvu unatoč asimilaciji i povijesnim nedaćama koje su preživjeli, i u kojima su se itekako morali snalaziti. Meni je primjerice toliko neprimodno, na pokopu staroga znanca, s kojim nikada nisam progovorila ni riječi na nekom drugom jeziku osim hrvatskoga, oproštaj crkveni od njega slušati na mađarskom jeziku, i tek na kraju, u boljem slučaju, jedna tužna tužbalica iz naših zajedničkih grla, dosta stidljiva, doduše, na materinskom jeziku. I sam pečuški biskup hvali Hrvate i njihovu vjernost crkvi. Organiziranost i htijenje, okupljanje oko oltara i vrijednosti kršćanskoga nauka. Uoči blagdana sveca i utemeljitelja mađarske države Svetog Stjepana kralja, kao i svake godine, na jeziku i u mislima mi je rečenica iz njegovih „opomena“. U jednoj od napisanih deset točaka teorijsko-praktičnoga vladanja upućenih sinu Imri kazao je: „Zemlja jednoga jezika s istim običajima slaba je i ranjiva“. Bio je to kralj na čijoj se novčanici u križnom uzorku nalaze riječi izvezene crkvenoslavenskim jezikom.

Branka Pavić Blažetin

Stipendiranje učenika

Hrvatska državna samouprava, prema Odluci Skupštine br. 174/2009. (23. svibnja), raspisuje natječaj za dodjelu stipendije, godišnje najviše 50.000 Ft (u dvije rate), učenicima srednjih škola.

Uvjeti stipendiranja:

1. Natjecati se mogu srednjoškolci (svih srednjih škola).
2. Trebaju priložiti preslik svjedodžbe prethodno završenog razreda srednje škole (ili 8. r. osnovne).
3. Dobro znanje hrvatskoga jezika (potvrda od nastavnika hrvatskoga jezika ili od mjesne (županijske) hrvatske samouprave).
4. Potrebna je odluka mjesne (županijske) hrvatske samouprave o stipendiranju i preporuka za potporu.
5. Učenici trebaju biti uključeni u hrvatske sadržaje, aktivnosti mjesta boravka ili škole.
6. Stipendija je ujedno i socijalnog karaktera, uzimaju se u obzir socijalni pokazatelji obitelji.

Prijavni su dokumenti prijavni obrazac – **Prijava za dodjelu državne stipendije Hrvatske državne samouprave**. (Vidi na web-stranici: www.horvatok.hu)
Prijave se mogu predati poštom (Országos Horvát Önkormányzat, 1089 Budapest, Bíró Lajos u. 24) do **31. kolovoza 2009. godine**.

Aktualno

Slavlje na Legradskoj gori

U Tilošu, kod ušća Mure u Dravu, 25. srpnja proslavljen je blagdan Svete Ane, prilikom kojeg je organiziran privremeni granični prijelaz brodom preko rijeke. Toga je dana hrvatsko-mađarsku granicu prešlo oko dvije tisuće ljudi, neki zbog hodočašćenja, neki radi kupanja, pečenoga vola ili kulturnoga programa.

Godine 1994. općine Legrad i Tiloš (Őrtilos) potakle su da se godišnje dva puta otvori granični prijelaz na Dravi kod mjesta gdje je i nekoć prelazila skela.

Otvaranje tijekom ljeta na Sv. Anu većinom je turističkog značaja, a ujesen vjerskoga, na Sv. Mihajla Legradani hodočaste u kapelicu, koja je do 1949. g. pripadala njihovoj općini.

– Još 40-ih godina prošloga stoljeća na Sv. Mihajla bio je jesenski sajam. Stariji ljudi još pamte to i postupno prelazi tradicija prelaženja granice i na mlade, no ne radi sajma, nego njima je to više turistička atrakcija – reče tiloška načelnica Marija Kunos.

Dvije općine pokušaju sve učiniti da se otvaranje privremenoga graničnog prijelaza zadrži iako je sve teže osigurati za to materijalna sredstva, naime dosta stoji i sam brod i carinska služba, općine podijele troškove. Na Sv. Anu održavaju se kulturni programi u Tilošu, a na hrvatskoj obali Drave je piknik, gdje je zabavna glazba, kupanje, pečenje ribe na rašljama i razni gastronomski užici.

Brodica iz Barče cijeli dan prometuje i puna je putnika. Povratna karta za prijelaz je 20 kuna, ipak mnogima nije žao prelaziti više puta zbog lijepog pogleda na rijeku.

Mladen Vernić, načelnik legradske općine, smatra obvezom da se otvaranja granice organiziraju, naime to je dužnost prema starijim ljudima koji su na tim mjestima imali vinograde, šume. Osim toga u Legradu živi stotinjak Mađara od kojih još neki imaju svoje rođake na mađarskoj strani.

– I sam naziv *Legradska gora* upućuje na to kome su pripadali ti posjedi. Nažalost, na prijelazu iz 1948. u 1949. godinu, sporazu-

Još su potrebni carinici za prijelaz

mom između bivše Jugoslavije i Republike Mađarske to je postao teritorij Mađarske i naši ljudi sljedećih 20 godina nisu uopće mogli stupiti na to tlo jer je granica bila zatvorena. Tek su negdje 70-ih godina mogli ulaziti u Mađarsku i vidjeti te svoje posjede koji su većinom bili neobrađeni, zapušteni u šikare. Samo djelić toga ostao je obrađen i, nažalost, ljudi nikad nisu dobili obeštećenja za svoje vlasništvo – kazao je načelnik Vernić.

Čelnici obaju mjesta nadaju se boljoj budućnosti, preko europskog programa IPA za prekograničnu suradnju Hrvatska–Mađarska žele predati zajednički turistički projekt i na taj način nabaviti materijalna sredstva za izgradnju pristaništa i za njegovu infrastrukturu, a na legradskoj strani postoje planovi i za termalno kupalište. U tim nastojanjima obećali su pomoć i predstavnici Generalnoga konzulata Republike Hrvatske iz Pečuha,

generalna konzulica Ljiljana Pancirov i konzulica za kulturu Katja Bakija, koje su posjetile priredbu i uvjerile se u vrlo dobru prijateljsku suradnju preko Drave.

Na priredbi je bio gost profesor dr. Ernest Eperjessy, koji je za vrijeme svog učiteljevanja u Tilošu sakupio vjerovanja i legende toga kraja, kada su na tom području još živjeli i Hrvati. Taj rukopis dugi niz godina bio je u pretincu i ove je godine objelodanjen u knjizi «Őrtilos hiedelmek és mondák» (Tiloška vjerovanja i legende). Predstavljanje knjige bit će pokraj kolovoza u Tilošu.

Beta

Područje Mure i Drave ekološki je zaštićeno, u Mađarskoj je već duže vrijeme proglašeno nacionalnim parkom, a u Hrvatskoj je lani proglašeno Regionalnim parkom Mura–Drava. Naselja koja se nalaze na području Nacionalnog parka Dunav–Drava udružila su se radi ostvarenja turističkog razvitka u koji je uključen i Tiloš. Drava je najnetaknutija rijeka u Mađarskoj, pokraj rijeke su zabilježena staništa dabrova, vidri, vodomara, lastavica, bregunica, pa njezin bogati prirodni okoliš treba zaštititi. Dio naselja Dravskog porječja svoj razvitak temelji na gotovo netaknutoj i jedinstvenoj flori i fauni, drugdje stavljaju naglasak na povijesne znamenitosti, umjetničke vrijednosti ili pak na konjički i biciklistički turizam koji je već zaživio. Zajedničku pokretačku snagu daje zamisao da se ova regija izdigne iz nepoznatosti i zatvorenosti, koja je u prijašnjim desetljećima karakterizirala pogranična naselja. Tko se uspne na Legradsku goru, uvjerit će se u to zbog čega je vrijedno čuvati to područje.

Domaćini i gosti pred crkvom

Tisuću godina Pečuške biskupije

Pečuška biskupija milenijsku godinu proslavlja bogatim i raznovrsnim programima, hodočašćima, susretom svećenika, raznim sadržajima za mlade, konferencijama o Crkvi i nizom kulturnih priredaba.

Naime Pečuška biskupija ove godine slavi tisuću godina od svojeg utemeljenja. Ovo je jedina biskupija u Mađarskoj čiji je nadnevak (datum) osnivanja točno očuvan, tako se zna da je utemeljena u Juri (Győr) 23. kolovoza 1009. godine u nazočnosti papina legata Azoa, i biskupa Ostaiia. Tada su određene i granice Pečuške biskupije, a prvim biskupom imenovan je Bonipert.

Programi obilježavanja tisućite godine utemeljenja svrstani su oko nekoliko nadnevakova. Tako je već 11. veljače pečuški biskup Mihály Mayer pozvao na susret sve svećenike i đakone iz crkvenih župa. U sklopu tradicionalnog susreta svećenici su sudjelovali svečanoj svetoj misi i crkvenoj gozbi. Taj je program istaknut i važan jer biskup Mihály Mayer ove godine, dakle 2009-e, slavi 20. obljetnicu posvećenja za pečuškoga biskupa. Sljedeći važan nadnevak bio jest 29. lipnja kada je dan proštenja bazilike, blagdan apostola Svetog Petra i Pavla. Uz taj se nadnevak nadovezuje niz proslava i svečanosti. Sljedi 23. kolovoza, nadnevak i proslava utemeljenja Biskupije; 25. listopada, blagdan biskupa Svetog Mora (Mauricija), jednog od zaštitnika svetaca Pečuške biskupije. Dan prije održat će regionalni susret mladih, sastat će se mladi iz okolnih zemalja. Osim navedenih programa, sve župe i crkvene općine, u gradovima i selima, priređuju svoje programe, čije nadneveke Biskupija pravodobno objavljuje. Lani je objavljeno i prigodno izdanje koje će poslužiti i kao udžbenik. Radi se o Tisućugodišnjoj povijesti Pečuške biskupije. Uz to je ugledalo svjetlo dana i izdanje bogato ilustrirano fotografijama o Pečuškoj i Đakovačkoj biskupiji, pod naslovom „Naša europska baština – kulturne i sakralne vrijednosti Đakovačke i Srijemske te Pečuške biskupije”, jednako tako i istoimeni film na DVD-u na mađarskom, hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku. U jubilarnoj 2009. godini Biskupija će objaviti povijesnu monografiju koja bi bila prvi svezak velike monografije o Pečuškoj biskupiji, a čiji se objavak očekuje tijekom kolovoza. Postupno će se objavljivati i znanstveni radovi s crkvenih konferencija.

U povodu tisuću godina opstojnosti Pečuške biskupije Mađarska pošta priprema i posebnu jubilarnu markicu, koju će predstaviti 19. kolovoza. Na njoj će biti pečuška katedrala i dio Biskupije. Naravno, milenijskim proslavama sudjeluju i vjernici iz redova Hrvata i Nijemaca, a očekuju se i hodočasnici iz Hrvatske i Njemačke.

Na upit novinara, hoće li Crkva skupa s gradom Pečuhom 2010. organizirati zajedničke programe budući da će Pečuh postati Europskom prijestolnica kulture, pečuški

biskup Mihály Mayer rekao je: „Bio bih više nego radostan da mogu reći nešto pozitivno o tome, ali vidim da ta suradnja nije bez prepreka. U teoriji svi nude suradnju, ali u praksi to ide znatno teže. Naime organizatori niza priredaba za „Pečuh – europska prijestolnica kulture”, ne osjećaju da je tisuću godina opstojnosti Biskupije kršćanka prošlost, temelj na koji se gradi Europska prijestolnica kulture”.

Ima li dovoljno svećenika koji bi crkveni obred obavljali na jeziku nacionalnih manjina?

Prigodom proslave desete obljetnice posvećenja crkve u bošnjačko-hrvatskom naselju Udvaru, pečuški biskup Mihály Mayer izjavio je za hrvatsko uredništvo Mađarskog radija:

– To pitanje, ako se ne suzi samo na materinski jezik, i onda je teško. Nažalost, malo je svećenika, ne samo onih koji službu obavljaju na hrvatskom ili njemačkom jeziku nego i onih koji svetu misu govore na mađarskome. Kada kažemo da nema dovoljno župnika, kojima se priključuje sve više naselja i župa, dobro bi bilo da im se iz crkvene općine pridruži sve više odgovornih ljudi koji bi im pomogli u tom poslu. U današnje vrijeme više ne možemo reći da od Crkve, od svećenika živimo, nego za Crkvu, što znači da je promatramo iznutra, a ne samo izvana. Mene bi veselilo da iz redova hrvatske zajednice u Mađarskoj što više njih dobro znaju svoj materinski jezik i izaberu svećenički poziv. Recimo da iz Hrvatske primamo svećenike, koji bi tu obavljali božju službu. Ali oni mogu biti djelotvorni samo onda ako uz hrvatski jezik znaju i mađarski jer se svi službeni poslovi obavljaju na jeziku većinskog naroda. To bi međutim bilo idealno da

svi pripadnici manjina u Mađarskoj mogu rabiti svoj jezik u državnoj administraciji, što i Mađari očekuju od susjednih zemalja kada se radi o mađarskoj manjini u Erdelju, Slovačkoj, Hrvatskoj. Dakle tu u pliticu vage ima što staviti i Crkva.

S dvije biskupije, Osječkom i Đakovačkom, imamo dobru suradnju. Izdali smo i zajedničku knjigu, što svjedoči da smo uza službene kontakte uspostavili i dobre osobne veze. Sa Zagrebačkom biskupijom, rekao bih s kardinalom, uvijek, ma koliko puta sam boravio u Hrvatskoj, sreli smo se, jednako tako i s pomoćnim biskupima.

Uvijek me veseli da Pečuška biskupija može pokazati da je prava matična crkva u kojoj se mogu obavljati božje službe na hrvatskom, njemačkom i ostalim jezicima – istaknuo je pečuški biskup Mihály Mayer.

Foto: László Tóth
B. P. B.

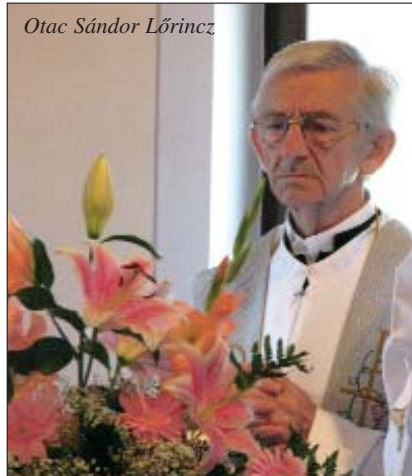
Dvadeset godina crkvenoga zdanja posvećenog Svetoj Ani u Kukinju

Dvojezičnom svetom misom na hrvatskom i mađarskom jeziku, u kukinjskoj crkvi Svete Ane obilježena je 20. obljetnica završetka izgradnje prelijepa seoske crkve, ponosa sela Kukinja i njegovih katoličkih vjernika. Pod rukom i na poticaj svećenika Sándora Lőrincza, 1989. godine otpočela je i završena izgradnja crkve na zemljištu koje je nekada pripadalo obitelji Štandovar, uz već postojeći zvonik. Mnogo truda i rada, mnogo ljubavi i želje uložili su Kukinjčani u izgradnju svoje crkve, kazuje nam skromno i preskromno predsjednik Crkvene općine Ivo Štandovar. Otac Lőrincz još skromnije dodaje kako su na njegovu zamisao odmah mnogi ustali. Tako je ne jedna žena kazala: Ja ću uzgojiti i prodati jednu svinju i dobitak uložiti u izgradnju crkve. Imali su Kukinjčani i imaju prije desetak godina obnovljenu kapelicu Svetog križa u šumici Parlog, sagrađenu još davne 1767., a obnovljenu 1810. godine. Oni su stoljećima išli u crkvu u naselje Kesa (Keszű) u kojem su u 17. i 18. stoljeću živjeli i Hrvati, odnarođeni potkraj 18. stoljeća. Bili su to veliki vjernici, kazuje otac Sándor rođen u tom selu. Dodaje kako je to naučio još od svoje bake koja mu je uvijek kazala kako bošnjačke Hrvate i njihovu nazočnost svetoj misi nije moglo zaustaviti nikakvo nevrjeme, i po najvećoj zimi i snijegu spuštali su se prema crkvi u Kesi. Danas Kukinjčani spadaju pod Pelersku župu i o njima se brine István Horváth, a otac Sándor uvijek je s njima kada zatreba, i u crkvi, i na hodočašću, i u crkvi Srca Isusova, i Snježne Gospe, i ima izuzetno veliki ugled u Kukinju i široj okolici jer on se brine već desetljećima i o ophodu i proštenju k Snježnoj Gospi, služi i mise na pečuškoj Brdici u crkvi Snježne Gospe svakoga 13-og u mjesecu, a tu je i proštenje k Snježnoj Gospi svake godine 5. kolovoza. Ni ove godine nije izostala, a na-

Otac Sándor Lőrincz

zočili su joj, naravno, i mnogi Kukinjčani uz ostale Hrvate pečuškoga kraja i šire.

Kukinjska crkvice, koja svojom jednostavnom ljepotom zadivi posjetitelja i vjernika koji se prvi put nađe u njoj, bila je premala da 27. srpnja prilikom svete mise obilježavanja svoje izgradnje primi sve vjernike. Svetu misu vodio je pečuški biskup Mihály Mayer koji je u nadahnutoj propovijedi govorio o kultu Svete Ane i njegovu značenju, o istinskoj vrijednosti vjere i okupljanju oko ognjišta Katoličke crkve. Celebrirali su svećenici István Horváth, Ferenc Kövesi, Sándor Lőrincz i Marko Bubalo, a crkvene pjesme pjevao je Mješoviti pjevački zbor Ladislava Matuška. Misi su nazočili i generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov, te konzulica za obrazovanje, znanost i kulturu Katja Bakija. Biskupu Mayeru na dolasku u Kukinju zahvalila je Crkvena općina te kukinjski načelnik Ivo Grišnik, a biskupu, ocu Lőrinczu, ocu Horváthu, i ocu Bubalu poklone je predala Milica Klaić Taradija.

Branka Pavić Blažetin

BUDIMPEŠTA – Ovih dana predsjednik HDS-a Mišo Hepp izvješćuje da će iduća redovita sjednica Skupštine Hrvatske državne samouprave biti 12. rujna 2009. godine s početkom u 10 sati. Te moli da svoje primjedbe i prijedloge (te prijedloge tijela ili ustanova na čijem ste čelu), u pisanom obliku, pošaljete na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave najkasnije do 25. kolovoza 2009. godine. Predlaže i dnevni red sjednice:

1. Izvješće predsjednika o radu između dviju sjednica Skupštine; izvješće o izvršenju odluka kojima je rok istekao; izvješće o odlukama za koje je bio ovlašten predsjednik
Referent: Mišo Hepp, predsjednik
a) Izvješća zamjenika predsjednika.
Referenti: Đuso Dudaš, Matija Šmatović
2. Financijsko izvješće Hrvatske državne samouprave i Institucija za razdoblje od 1. siječnja do 30. lipnja 2009. godine.
Referenti: Predsjednik i ravnatelj
3. Pripreme programa Državnoga hrvatskog dana u Podravini
Referent: Predsjednica Odbora za kulturu i vjerska pitanja
4. Donošenje odluke o dodjeli odličja Hrvatske državne samouprave u povodu „Državnoga dana Hrvata” 2008. godine
Referentica: Predsjednica Odbora
5. Izbor i imenovanje glavnog urednika Hrvatskoga glasnika (zatvorena sjednica)
Referent: Mišo Hepp
6. Odluka o dodjeli stipendije učenicima srednjih škola (zatvorena sjednica)
Referent: Predsjednik Odbora za odgoj i obrazovanje
7. Razno.

SANTOVO – Misa na Vodici. U čast Fatimske Gospe na santovačkoj Vodici kod velebnoga kipa Blažene Djevice Marije, postavljenog lani u listopadu, od svibnja do listopada svakog 13. u mjesecu služi veliko svečano misno slavlje. Tako i misa održana u četvrtak, 13. kolovoza. Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu počinje u 15 sati, a zatim i svečana misa na otvorenom u službi bonjhadskog (Bonyhád) župnika Józsefa Erba. Kako saznajemo, sljedećega mjeseca, 13. rujna, svečano misno slavlje služit će velečasni Ladislav Bačmai.

POGAN – Hrvatska mjesna samouprava sela Pogana 19. kolovoza u parku kraj jezera priređuje „Hrvatsku kulturnu i gastronomsku večer”. U kulturnom programu s početkom u 18 sati nastupaju KUD „Marica” iz Salante, Orkestar „Šokadija” iz Mohača, Mješoviti pjevački zbor iz Harkanja, Pjevački zbor iz Vršende, Snaše iz Pogana, KUD Ladislava Matuška iz Kukinja, a specijalni gost večeri Stipan Đurić nastupit će uz pratnju Orkestra Vizin. Tijekom priredbe je kušanje tradicionalnih jela hrvatskih sela u Mađarskoj, a večer zatvara zabava uza svirku Orkestra Vizin.

„Ribarske večeri“ u Davoru s KUD-om Tanac

*U Davoru, svi već dobro znadu,
„Ribarske večeri“ osmi put imadu.*

Osmu godinu zaredom u poznatom selu Davoru 7. i 8. kolovoza priređene su „Ribarske večeri“. Ta kulturno-glazbena manifestacija poznata je u cijeloj Hrvatskoj, te svake godine u dva dana okupi preko deset tisuća posjetitelja. Zavidne brojke posjećenosti, nekoliko tona pečene ribe, hektolitri popijenog pića i dobra svirka samo su neke

od prepoznatljivosti ove tradicionalne manifestacije. Organizatori iz godine u godinu program obogaćuju raznolikom turističkom ponudom, pa je ove godine pripremljen i „Tradicijski kutak“ gdje su se mogli kušati iznimni specijaliteta poput davorskog kavijara, riblje salate i mrene s ražnja. Kod Davora je Sava i ušće Vrbasa, Davor je selo lađara

i brodograditelja od dvije i pol tisuće stanovnika u Brodsko-posavskoj županiji. Većina hrvatskih riječnih lađara potječe upravo iz Davora. Kažu kako je u najboljim godinama europskim rijekama plovilo šeststotinjak lađara iz Davora i susjedne Orubice. Davor je pun ritmova i života, u njemu svira bisernica, Davor je dio graničarske i šokačke tradicije, a proslavio ga je i pisac „Satyra iliti Divyeg csovika“ A. M. Reljković, rođen u neposrednoj blizini u Svinjaru, i poznati požeški biskup Antun Škvorčević rođen u Davoru, te hrvatski nogometni reprezentativac nogometaš Ivica Olić. Kažimo kako se i vještina gradnje čamacu u Davoru još iz vremena Vojne krajine prenosi na mlađe naraštaje sve do današnjih dana. Davor nazivaju i Venecijom na Savi, jer su ga u nju pretvarale i po nekoliko puta godišnje velike poplave. Posjetiteljima davorskih ribarskih večeri tradicionalno je omogućena vožnja Savom, kušanje vina, piva i razgledanje prodajne izložbe domaćih rukotvorina. Ove godine prvoga dana događanja cjelovečernji koncert održala je skupina „Prva liga“ i tamburaški sastav „Satir“, a drugoga dana, u subotu, 8. kolovoza, održan je cjelovečernji koncert KUD-a „Tanac“ iz Pečuha. Nastupili su i domaćini: dječji folklor KUD-a „M. A. Reljković“, tamburaški sastav „Lađari“ i „VIII. Regimenta“.

bpb

Dan sela u Kozaru

U Kozaru (Nagykozár) koje se naslanja na sam grad Pečuh, i u kojem danas osim nekadašnjih seoskih ulica u kojima su živjele i mnoge hrvatske obitelji obilježivši i one uveliko, uz Mađare i Nijemce, prošlost Kozara kroz duga stoljeća, održan je 1. kolovoza tradicionalni Dan sela, a u sklopu njega i Narodnosni festival. Zapravo bili su to bolje rečeno Dani sela od petka do nedjelje s mnogobrojnim sadržajima. Tako je naselje posjetila i trideseteročlana delegacija iz njemačkog grada Asca s namjerom potpisivanja sporazuma o prijateljstvu i suradnji dvaju naselja za čije je uspostavljanje veza mjesna samouprava sela Kozara natječajem dobila 2 200 eura. Kozarska je načelnica Mária Kiss Szentirmay, u selu djeluje i vrtić u kojem se odgaja na hrvatskom jeziku, te Hrvatska samouprava na čijem je čelu mladi i okretni Robert Takač. On će nam s pomalo gorčine u glasu kazati kako već jedva ima Šokaca u Kozaru. Asimilacija je učinila svoje. Ali kažimo kako i među onima koji su gradili i grade nove kuće, čiji se broj ne može pobrojiti, ima i naših mladih Hrvata iz okolice pa i iz Pečuha. Tako smo na priredbi sreli i Ritu Oršulić, majku dvoje djece, a tu je i cijela

aktivna obitelj Takač, te više nego marni zastupnici Hrvatske samouprave koji se u nimalo lakim uvjetima bore sačuvati djeliće bogate hrvatske prošlosti i sadašnjosti. U

tome im je od ne male pomoći i KUD Tanac, na čijoj su listi i krenuli na manjinskim izborima, i koji im je uvijek pri ruci ako treba pomoći u ostvarenju planova i sudjelovanju u nekim hrvatskim i mjesnim sadržajima te obogatiti ih djelićem hrvatske plesne tradicije, pjesme, plesa, kulture, kao što je to bilo i 1. kolovoza kada je KUD Tanac uz ostale izvođače blistao na kozarskoj pozornici unatoč temperaturi od 40 stupnjeva i više ispod šatora na improviziranoj pozornici.

bpb

LUKOVIŠĆE – Kako za Hrvatski glasnik reče umjetnički voditelj KUD-a Drava iz Lukovišća Lenard Traum, društvo je 2. kolovoza nastupilo na tradicionalnoj međunarodnoj smotri folkloru u Brezovici pokraj Virovitice. Godine 2007. utemeljeni KUD vodi Margita Romolic Esze, a okuplja folklorashe iz Lukovišća, Potonje, Novog Sela i Brlobaša. Voditelj je Orkestra József Orsós, a kako saznajemo, KUD Drava sprema se i za nastup na Danu sela u Potonji 15. kolovoza.

Katoličanska mladina 16. put kod Peruške Marije

U Ljetu duhovnikov po geslu: „Vjernost u nami mora biti...”

Oko kapele Peruške Marije u židanskoj lozi od 28. julija, utorka, opet je nastalo živahno, kako svako ljetu u ovu dob. Pod peljanjem Petra Horvata, uz potporu mjesnoga farnika Štefana Dumovića i u organizaciji Hrvatskoga katoličanskoga omladinskoga vjerskoga i kulturnoga društva Hrvatskoga Židana, kih 80 ljudi je minjalo civilizaciju, komfort i komotnost života za jednodnevni kamp i opuštenje u prirodi. Katoličanska, a djelomično i hrvatska mladina od 12 do 16 ljet starosti, je dospila prvenstveno iz naših gradišćanskih sel da se duhovno i tjelovno napunjuje, daleko od roditeljskih stanova, pod vedrim nebom uživa u zajedništvu vjere, igre, i u prirodi. Za to su joj stali na raspolaganje različiti programi, športska naticanja, predavanja o sveci, lugarstvu, vojničtvu, djelaonice, noćne ture, izlet u sambotelskom Etnoselu. Kako je rekla jedna od pomoćnic ovoga tabora Žužana Horvat, dicit je važno da vidu kako su u starom času živili naši preci, da se suoču s tim da negda nije bilo sve ovako moderno i bezbrižno kot danas. Prilikom šetnje u Škanzenu, posjetitelji su mogli u misli napraviti put od 120 km ako su pogledali sve ovde smješćene hiže iz raznih područjev Željezne županije. Ta jedan dan izvan tabora bio je

pravi doživljaj za mnoge diozimatelje ki još nigdar nisu pohodili ovu zanimljivost u našem gradu, a za ostale dane kod kapele Peruške Marije uprav to se kaže. Ovoljetošnje geslo ovoga tabora je bilo zeto od Svetoga Oca: „Vjernost Kristuševa je vjernost duhovnika“, a to, po tumačenju vjeroučiteljice i predavačice Žužane Horvat, je značilo da „*vjernost mora biti u nami, a ako smo vjerni, onda se moremo veseliti*“. Ljetos su na taboraše pazili tajedan dan dugo (koji je još i prefriško minuo), pomagači, većinom Židanci i Petroviščani ki su negda pet-šest ljet i sami ljetovali u židanskoj lozi. Zadnje ovakovo spravišće u gradišćanskoj taborskoj seriji je završeno 2. augusta, u nedilju, sa svečanošću zlatomašnika petrovskog farnika u mirovini Ivana Šneller, ali ta zadnji dan, kako su naglasili organizatori, nikako nije zlamenovao kraj tabora. Kad se ljudi otpustu s „Idite u miru“, ta mir kojega tamo doživu diozimatelji, toga si svaki sobom nosi domom. Iako se šatori razvalju i loza se postavi u ta red u kom se pokazuje cijelo ljet, svi znaju da ka kapeli Peruške Marije spolom se moru vratiti.

-Tihom
Foto: Petar Horvat

Ovoljetošnji sudionici katoličanskoga tabora

Kalača

POZIVNICA Antunovićev spomen-dan

Hrvatska manjinska samouprava grada Kalače srdačno Vas poziva na spomen-dan Ivana Antunovića, koji će se održati u Kalači 22. kolovoza 2009. godine. Kako nas je ukratko obavijestio Bariša Dudaš, predsjednik Hrvatske samouprave, nakon razgledavanja Nadbiskupijske biblioteke (Kalača, Trg Svetog Trojstva 1) u 15 sati, ispred katedrale u 16.30 priređuje se folklorni program u kojem sudjeluju:

KUD „Rokoko“ iz Čikerije, KUD „Vodenica“ iz Bačina, Pjevački zbor „Ružmarin“ iz Bačina i TS „Racke žice“ iz Dušnoka. U katedrali se od 17.30 moli krunica na hrvatskom jeziku, a u 18 sati misno slavlje predvodi mons. dr. Andrija Kopilović iz Subotice. Nakon mise spomen-dan se nastavlja prigodnom svečanošću, prisjećanjem i polaganjem vijenaca kod spomen-ploče biskupa Ivana Antunovića. Slijedi domjenak i druženje u auli Katoličkoga školskog središta Naše Gospe uz Tamburaški sastav „Vizin“ iz Pečuha. Priredba će se ostvariti uz materijalnu potporu Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu, Hrvatske državne samouprave, Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj i Samouprave grada Kalače.

BELED – Pred devetimi ljeti je prvi put organiziran prikogranični muzički festival „picture on“ s nastupi različnih pop, rok, soul grup iz Austrije i Ugarske. Još jednoč, 7. i 8. augusta, su dospili u susjedstvo Petrovoga Sela brojni obožavatelji, ljubljeniki te glazbe da bi diozimali na ovom festivalu KuKuka.

KARTEŽ – Na danu Unebozeća Blažene Divice Marije, 15. augusta, ove subote Hrvati iz susjednih sel masovno putuju ili hodočašću na ovo mjesto. U karteškoj crikvi održat će se nimška, hrvatska a i ugarska maša, a sad prvi put se organizira i hodočašće iz Kermenda u duhu katoličanske obnove. Biškupsku mašu će služiti u 11.30 uri sambotelški biškup András Veres, ki će sam peljati grupu hodočasnika prik 40 km, od Kermenda do Maria Weinberga. Na hrvatsku mašu, ku će celebrirati Ivan Šneller, petrovski farnik u mirovini, svako ljetu očekuju Hrvate iz Petrovoga Sela, Narde, Hrvatskih Šic, Pinkovca i Gornjega Četara.

Puhački orkestar iz Sigeta nastupio i u Pagu, Vlašićima i KPC „Zavičaj“

Sredinom srpnja, Puhački orkestar grada Sigeta, pedesetak puhača, posredstvom sigetske Hrvatske samouprave i njezinom potporom ljetovao je u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj „Zavičaj“ u Vlašićima na otoku Pagu. Oni su svoj boravak iskoristili i za brojne nastupe. Tako su obogatili Paško ljetno nastupom u gradu Pagu, a prilikom blagdana Svete Karmele, 16. srpnja, svete zaštitnice sela Vlašića, imali su nastup na seoskom trgu Kulina, posredstvom tamošnje Turističke zajednice. Njihov je nastup bio zapravo dar KPC „Zavičaj“ mještanima Vlašića. Zajedno s njima nastup je te večeri imala i pjevačica opereta iz Budimpešte Zsuzsa Csonka koja je oduševila sve nazočne svojom izvedbom poznatih glazbenih arija i dionica. Drugoga dana spomenu-

ta umjetnica, puhački orkestar iz Sigeta i glumac Jozo Matoric na terasi KPC Vlašići imali su više nego uspješan kulturno-umjetničko-glumački nastup koji je oduševio sve nazočne.

Kako je Hrvatski glasnik obavijestila predsjednica Hrvatske samouprave grada Sigeta Regina Dudaš, trude se na sve moguće načine približiti matičnoj domovini i pridonijeti ugledu Hrvata u Sigetu. Tako potpomažu i brojne aktivnosti koje teku u tom smjeru, a dokaz toga je i pomaganje ljetovanja sigetskih puhača u KPC „Zavičaj“, u koji su koncem srpnja Regina i njezin suprug Pavo, rodom iz Martinaca, organizirali još jednu veliku skupinu gostiju.

bpb

DUŠNOK – Obnova škole. Kako smo se ovih dana mogli uvjeriti, radovi na obnovi školske zgrade u Dušniku doista teku punom parom. Naime putem natječaja u okviru Razvojnoga plana nove Mađarske sufinanciranjem Europske Unije i Mađarske, dušnočkoj Seoskoj samoupravi dodijeljena je potpora od 142.575.326 Ft za uređivanje zdravog okoliša u tamošnjoj osnovnoj školi i ustanovi u Fajsinu (Fajsz) kompleksnim razvijanjem infrastrukture i metodičkih sredstava. Obnova uključuje novi krov, obnovu vodoinstalacija, plina i struje, popločavanje hodnika, novo parketiranje učionica, dizalo, uklanjanje prepreka na cijelomu školskom prostoru, dakako, i ulazu, bojanje i bijeljenje, te postavljanje vanjske izolacije, a osim toga i obnovu metodičkih sredstava te pedagoško usavršavanje. Radovi vrijedni 142,5 milijuna forinta, koji su počeli 19. lipnja ove godine, moraju se dovršiti do 28. veljače 2010. godine. Kako nam ukratko reče predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Matija Mandić Goher, od jeseni će 16 prvša učiti hrvatski jezik u dušnočkoj osnovnoj školi.

Trenutak za pjesmu

Ivan Slamnig

**Ranjeni tenk
(Korejski motiv)**

Za viteštvo dočekah strašnu kob
jer smetište je željezu grob.
Ja koji bijah pakao i grom,
ja koji bijah panter i tigar,
sad čekam da koji stari Rom
o mene zgasne svoj ljuti cigar.
Ja što bijah strah mitraljeza
ja što bijah šerman i Paton
sad čekam da me Jula i Reza
okite svojom starom salatam.

Ja što se nadah bakrenom kipu
biti ću prodan kilo za lipu.

Čepreški puhački orkestar na jubilarni proslava Gornjega Desinca

Čepreški puhači u svečanom programu i njev dirigent Attila Iliás s moderatoricom

Pri glazbenom povezivanju Čeprega i Gornjega Desinca brzo su se našle simpatije početkom ovoga ljeta u Čepregu, kada je prik Josipa Novosela, predsjednika DVD-a i orkestra Gornji Desinec, peljana delegacija pohodila ov varoš u Željeznoj županiji, upoznala gradišćanskohrvatsku svakidašnjicu i diozimala na balu čepreškoga puhačkoga orkestra. Jur je onda bilo obećano gostovanje cijelomu orkestru na proslavi 90. obljetnice Puhačkoga orkestra i 80. jubileja Ognjogasnoga društva u Gornjem Desincu prvi vikend prošloga miseca. Po riječi Marije Kralj, predsjednice čepreške Hrvatske manjinske samouprave, ka je i kontakt-osoba za ovu vezu, Čeprežani su primljeni najprlje u Jastrebarskom, potom pak u Gornjem Desincu na kra-

ljevski način. Po pogledanju znamenitosti ter muzejov grada u Lovlačkom domu na Plešivici je bio objed, a otpodne je slijedila degustacija vina. Gostom iz Ugarske najbolje se je svidjao vinograd i klit Tomislava Tomca, a pravoda i njegovo vino koje je priznato brojnim nagradama na međunarodni naticanji.

U večernjem kulturnom programu na okruglom jubileju Puhačkoga orkestra Gornji Desinec, uz domačine su se s polurnim muzičkim blokom predstavili i čepreški šipaši ter zavridili burni aplauz mjesne publike.

Drugi dan je svečevalo 80-ljetno Ognjogasnno društvo, najprlje sa svetom mašom, potom pak svečanom sjednicom na kojoj su diozimali predstavnici kih 20 fajbegarskih društav. Ovom prilikom je blagoslovljeno i

novo ognjogasnno vozilo, a mjesni junaki ognja predstavili su zainteresiranim kako se znaju baratati sredstvi u gašenju ognja ili pri nastanku katastrofe. U zahvali su gosti iz Čeprega još jednoč zasvirali i ovim slavljjenikom, tako kot i dan prlje kolegarom puhačem Gornjega Desinca.

Svi putniki još dane dugo su se pominali o ovom gostovanju u Hrvatskoj i na svakoj probi najprdođu lipi doživljaji ove turneje. Nastup puhačkoga orkestra iz Gornjega Desinca je predvidjen kletju u Čepregu, međutim Marija Kralj uime čepreških Hrvatov je pozvala na 5. obljetnicu čepreškoga zbora 19. septembra, u subotu, člane KUD-a Desinec. Ako dojde i do ovoga susreta, Čepreg i njevi Hrvati će još i na već linijov biti vezani Gornjemu Desincu, čemu će se najbolje veseliti i kum i kume prvoga sprijateljavanja, Božo Djenadija i Jasna Horvat iz Šenkovca ter Timea Horvat iz Petrovoga Sela.

-Tiho-

SANTOVO – Župno proštenje. U povodu blagdana Velike Gospe, koji se slavi 15. kolovoza, u Santovačkoj župi proslavlja se župno proštenje. Kao što je poznato, župna je crkva posvećena u čast Uznesenja Blažene Djevice Marije. Već po običaju, ovaj se dan proslavlja i na dan, i najbliže nedjelje, pa je župnik Imre Polyák navijestio kako će u subotu, 15. kolovoza, misna slavlja biti održana po uobičajenom nedjeljnom misnom redu, to pak znači: mađarska misa u 10 sati, hrvatska u 11.15 sati, a u nedjelju, 16. kolovoza, mise će početi sat prije. Mađarska misa počinje u 9 sati, hrvatska oko pola 11, a već po običaju, svečani ophod oko župne crkve upriličit će se između dvije mise.

Tri zaslužne osobe u ovom povezivanju: Marija Kralj, predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Čeprega, Josip Novosel, predsjednik DVD-a i Puhačkoga orkestra u Gornjem Desincu, ter Tamás Szele, predsjednik čepreškoga Društva gradskoga puhačkoga orkestra

„VINO I TAMBURE”

**Sumartonski vinski
i tamburaški festival**

Sumarton (Tótszentmárton)
29. kolovoza 2009. (subota)

Program:

13.00 Doček gostiju ispred doma kulture
14.00 Mimohod po ulicama
15.00 Svečano otvaranje festivala
15.30 Početak tamburijade

Nastupaju tamburaški sastavi iz
Hrvatske (Donji Kraljevec, Veliki Rav,
Pribislavec, Sveta Marija, Kotoriba,
Križevci, Žiškovec), Slovenije
(Ljubljana, Lendava)
i Mađarske (Sumartonski lepi dečki,
Kajkavska ruža, Dušnok, Vizin),
Limena glazba Balatonkeresztúr,
Mažoretkinje KUD-a Sumarton
i Martin Srpak.

**20.00 Koncert sastava GAZDE,
bal na otvorenome.**

U toku priredbe bit će prilike za kušanje
vina i jela, a svoju ponudu će predstaviti i
obrtnici.

Radujemo se Vašem dolasku!

Priredba će se održati i za lošeg vremena.

Glavni pokrovitelj priredbe:
József Horváth, ravnatelj
Műszer-Automatika Kft.

Pokrovitelji priredbe:

- Műszer-Automatika Kft., Budaörs
- Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj
- Hrvatska državna samouprava
- Dél-Zalai Egyesült Takarékszövetkezet
- Stihl Szakkereskedés Tótszerdahely
- Saubermacher Pannónia Hulladékgyűjtő Kft.
- Kanizsa Profil Kft.
- Varga Tibor mg., Letinja
- Mjesna samouprava sela Sumartona
- Hrvatska samouprava sela Sumartona
- KUD Sumarton
- Szentmártoni Borbarát Egyesület
- Árpád Kollman
- Gelka Hírtech Kft.
- Vlasics CBA
- Attila Illés.

Medijski pokrovitelji:

- Studio M (Donji Kraljevec)
- Hrvatski glasnik
- Zalai Hírlap.

Taborovanje gradišćanskih školarov u Gornjem Četaru

Po dvije ljetne pauze, na najveće veselje gradišćanskih školarov, znova je zvala Edita Horvat-Pauković, savjetnica hrvatskoga jezika u ovoj regiji, učenike koji su u različiti djelaonica spremni bili baviti se malo u školskom odmoru hrvatskim jezikom, a uz to međusobno su mogli sazidati i brojna, a ufamo se i trajna prijateljstva. Hrvatski čitalački tabor od 18. do 21. julija vremenom je malo zgusnut bio od prošlih ljeta, kad je ovo taborovanje negda duralo još jedan cijeli tajedan.

Medjutim četiri dani i ovput su prošli prebrzo, zabavno, a po mogućnosti i korisno, po riječi glavne organizatorice. – *Lani sam htela na novo mjesto, u Zalsku županiju odnesti naš tabor, a onda sam se iznenadila kako su se dica na to reagirala. Rekla su, ako tabor neće biti u Gornjem Četaru, neće se javiti. Ljetos je već od 40 dice došlo iz Bizonje, Petrovoga Sela, Prisike, Narde, većinom iz 4–5. razreda. Tomu se i zato veselim jer sada svako ljetos ćemo imati određeni broj taborašev. Čez četire dane u po starosti mišani grupa imali smo na programu učnju jačak, tancov, veselili smo se križaljkom, uživali smo u jezični igra i naučili smo nove izraze i riječi prik igar – je rekla u uvodu našega razgovora Edita Horvat-Pauković, ka se je još s trima učiteljicama skrbila za dicitu u taboru. U programu je bilo temeljno upoznavanje cijele okolice, a u atraktivnosti ovo južnogradišćansko selo i ne trpi falngov. Posjećen je Muzej „Željezni firong“, kapela na vrhu Gorice, negdašnji rudnik, a u noćnoj škurini svaki diozimatelj je napravio svidočanstvo u naticanju hrabrosti „Sova“. Iz putnoga cilja nije izostavljena ni šetnja kraj potoka Pinke, športsko naticanje i različite djelaonice, pri koj su sudionici mogli načinjiti i odnesti domom šarene suvenire. Podupirači tabora su i ovput bili Hrvatske manjinske samouprave otud su došla dica, Hrvatska samouprava Željezne županije, Izdavačka kuća Croatica i Društvo Gradišćanskih Hrvatov u Ugarskoj. Iako je ljetos bio skraććen gradišćanski dičji kamp, kljetu, po želji*

dice, iskat će se mogućnost za ponovni jednotajedni boravak u ovoj prirodnoj lipoti, kade i sam človik lako postane dio savršenoga pejzaža.

-Tiho-

Foto: Ági Csontos

Muzej „Željezni firong“ za svakoga posjetitelja je iznimno zanimljiv

Dio taborašev uz Pinku

Šeljin

Dan grada i Festival lubenica

Trinaesti Festival lubenica i ove je godine u Šeljinu održan zajedno s proslavom Dana toga grada. Dvodnevna priredba, 31. srpnja i 1. kolovoza, počela je u muzejskoj galeriji otvaranjem izložbe fotografija poznatog fotografa Lászla Tótha pod nazivom Ormánság, a nastavljena svečanom sjednicom Skupštine grada Šeljina pod predsjedanjem gradonačelnika Attila Nagy.

Bila je to prigoda za dodjelu priznanja i nagrada zaslužnim građanima, pojedincima. Sjednici je nazočilo i izaslanstvo zbratimljenoga grada Grubišnoga Polja iz Hrvatske, a među odlikovanim se našao i Rudi Luhaček, ravnatelj osječke Poljoprivredne srednje škole koja ima uzornu višegodišnju suradnju sa srednjom poljoprivrednom školom u Šeljinu, te su i međusobne razmjene učenika i praksa već godinama ustaljeno i pozitivno iskustvo.

Na prostoru ispred gradskoga bazena, u domu kulture, u Srednjoj poljoprivrednoj školi, odvijali su se mnogobrojni sadržaji, a središnja pozornica postavljena je i Festival lubenica, kao i svake godine, priređen je ispred gradskoga bazena. Nakon glazbenog buđenja slijedilo je natjecanje u kuhanju u kotlićima, a otvaranje Dana obilježili su šik-

loški husari u svojim odorama na prekrasnim konjima koji su prodefilirali gradom. Značajan je bio i Poljoprivredni forum kojem je nazočio i predavanje o aktualnoj situaciji u mađarskoj poljoprivredi i poljoprivredi u Europskoj Uniji održao ministar poljoprivrede József Gráf. Forumu je nazočila i generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov te zamjenik predsjednika HDS-a, i predsjednik šeljske Hrvatske samouprave Đuso Dudaš. Osvrćući se na stanje u poljoprivredi, Gráf je naglasio kako je prošla godina donijela dobar urod svih kultura, a ove se godine očekuju slabiji prinosi. Osvrnuo se na stanje u stočarstvu i mljekarstvu koje se nalazi u teškom položaju ne samo u Mađarskoj nego i u cijeloj Europi, te na niz potpora Europske Unije i na značajke mađarskog izvoza.

Toga su dana mnogi posjetili Šeljin, među njima i izaslanstvo mjesta Grbovca na čelu s Sándorom Tóthom. U tome malom naselju živi brojna mađarska nacionalna manjina. Mogla se kušati lubenica, podijeljeno je više od tisuću obroka iz kotlića, zabave je bilo za pripadnike svih dobi: od odbojke u pijesku do jahanja, natjecanja u stolnom tenisu... Među brojnim izvođačima bila je i Éva Menyhárt iz Mohača i Orkestar Józsefa Kovácsa Vršenđanina te KUD Zora, pod vodstvom Stipana Darašca koji je predstavio hrvatski folklor u Mađarskoj.

bpb

KUKINJ – U organizaciji Hrvatske samouprave sela Kukinja, pod vodstvom Milice Klaić Taradija, i ove se godine 22. kolovoza priređuje već tradicionalno, jubilarno XV. Bošnjačko sijelo. Bogati dnevni programi počinju već ujutro u sedam sati Ribičkim natjecanjem na I. jezeru u Malomvölgyu, te se nastavljaju u 10 sati utakmicama u malom nogometu na kukinjskome nogometnom terenu. Nakon objeda u 15 sati slijedi Revijalno kuhanje, sveta misa u crkvi Svete Ane s početkom u 16 sati, a potom, s početkom u 17 sati i 30 minuta, Folklorni program u kojem sudjeluju: KUD Marica iz Salante, Pjevački zbor iz Baje, KUD Pušća (Pušća, Hrvatska), KUD Luka Ilić Oriovčanin (Oriovac, Hrvatska) te, naravno, domaćini, Mješoviti pjevački zbor i orkestar Ladislava Matuška iz Kukinja. Za balsko raspoloženje i zabavu pobrinut će se sastav Juice.

SERDAHEL, ZADAR – U okviru višegodišnje suradnje između Sveučilišta Zadra i Osnovne škole Katarine Zrinski, od 17. do 23. kolovoza dvadesetero učenika serdahelske škole ljetovat će u Zadru. Suradnja je započela još 2002. g., a sadržava tjedan dana boravka, odnosno hospitiranja zadarskih studenata razredne nastave u serdahelskoj manjinskoj školi, a zauzvrat učenici iz pomurskoga mjesta ljetuju u spomenutom gradu. Svake godine putuju učenici koji su završili sedmi razred i koji dobro uče hrvatski jezik.

LETINJA – U tome pograničnom gradu od 13. do 22. kolovoza održavaju se XXVI. Pomurski dani. Desetodnevna manifestacija obuhvaća niz kulturnih i sportskih programa u kojima pronalazimo i hrvatske sadržaje. Na glavnome trgu 14. kolovoza priređen je simpozij slikara pod naslovom «Svijet boja». Slikari iz Pomurja i Varaždina stvaraju na glavnome trgu i prolaznici ih mogu promatrati, te za tjedan bit će izloženi njihovi radovi. Također na glavnome trgu, 15. kolovoza na pozornici se priređuje kulturna večer, u okviru programa nastupa plesna skupina KUD-a Sumarton i «Sumartonski lepi dečki». Na Danu državnosti Mađarske, 20. kolovoza, održava se Pomurski gastronomski dan kada će se prikazati i hrvatska pomurska jela, a uvečer svira Mura band iz Serdahela. Dana 22. kolovoza priređuje se susret puhačkih orkestara među kojima će nastupiti i Puhački orkestar iz Belice.

ZALABAKSA – Pošto su Keresturkinje sudjelovale u Novi natjecanju u žetvi, ovaj put su se prijavile na natjecanje iz mlaćenja 1. kolovoza. Priredba je održana u okviru niza programa «Tisuću godina Zalske županije». Članice pjevačkoga zbora iz Kerestura ni ovaj put nisu ostale bez nagrade, osvojile su prvo mjesto u mlaćenju raža.

SANTOVO – Uzvratni susret u Petrijevcima. Kako je dogovoreno prigodom nedavnog gostovanja Petrijevcana u Santovu na Turniru na tromedi, uzvratni prijateljski susreti muških i ženskih ekipa održat će se u subotu, 22. kolovoza ove godine, kada će Santovkinje i Santovci gostovati u Petrijevcima. Susreti će se odigrati u prekrasnoj novoj športskoj dvorani u Petrijevcima. Kako je šport dio prijateljske suradnje Općine Petrijevci i Hrvatske manjinske samouprave, ovaj susret uvršten je i u zajednički godišnji program. Putovanje u Hrvatsku ostvarit će se potporom Hrvatske samouprave.

MOHAČ – Plesačnice. U organizaciji KUD-a „Zora”, u petak, 7. kolovoza, u mohačkom Domu „Dunav” (Ul. Szabadság 4-6) u 20 sati održana već tradicionalna plesačnica koju vodi Stipan Daražac, voditelj Društva. Za glazbu se pobrinuo gostujući sastav Orkestar „Vizin” iz Pečuha. Program je podupirao i Nacionalni fond za kulturu. Mjesečnim plesačnicama nije kraj jer, kao što je poznato, plesačnicu svakoga trećeg petka u mjesecu organizira i Šokačka čitaonica. Tako će biti i u petak, 14. kolovoza, kada po običaju plesačnicu vodi Stipa Bubreg, voditelj plesne skupine Čitaonice, a svira TS „Šokadija”.

BUDIMPEŠTA – U okviru bogatog sadržaja ovogodišnjega festivala Sziget «u selu Hungaricum» 16. kolovoza (nedjelja), među inima, uz pratnju Orkestra Vizin gostovat će KUD Tanac. Za njihov je nastup predviđena povorka od 17 sati, od 17 sati i 30 minuta plesačnica te od 20 sati i 30 minuta oni će izvesti koreografije Podravski svatovac, Bunjevačke plesove i Bošnjačke plesove iz okolice Pečuha.

ĐUD – U organizaciji vršendske Hrvatske mjesne samouprave, 15. kolovoza hrvatski vjernici tog naselja, njih dvadesetak, hodočastit će u Đud.

KISEG – Prošloga vikenda treći put je priredjena u ovom gradu povijesna igra na spominak turske opsade varoša i junačke obrambe hrvatskoga kapetana Nikole Jurišića. U ovoj jako atraktivnoj manifestaciji su sudjelovala sva gradska civilna društva, a i Hrvati ki žive ovde, jur ljeto na ljeto, imaju svoj dio u organizaciji. U ulogu Nikole Jurišića i ovput se je našao predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Šandor Petković, a njegovi Hrvati su svoju šikanost pokazali u branjenju tvrdjave do kojega je došlo samo u nedilju pokidob je godina oprala na subotu planiranu točku. U nedilju u 11 uri su se zapravo spustili u bitku Turki i branitelji.

Glazbeni i čitalački tabor u Sumartonu

Od 27. srpnja do 2. kolovoza Seoski dom u Sumartonu opet je bio bučan od glazbe, pjevanja, igre, športskih natjecanja. U organizaciji KUD-a Sumarton deveti put je održan glazbeni tabor kako bi se intenzivno vježbalo s podmlatkom kulturno-umjetničkog društva, te da mu to bude i neka vrsta nagrade za rad tijekom cijele godine.

Iz godine u godinu prijavljuje se sve više osoba, ovaj put je bilo 35 sudionika, među njima i tamburaši iz Kaniže.

Žolt Trojko, učitelj glazbene umjetnosti, smatra važnim organiziranje tabora svake godine jer, kako reče, ovaj je tjedan posvećen samo hrvatskoj glazbi, plesu, pjevanju i jeziku. Tijekom tjedan dana djeca intenzivno dobivaju hrvatski odgoj u nevezanim okvirima, kada se može šaliti, igrati, no ipak i mnogo raditi.

Cijeloga tjedna najviše je posvećeno glazbi, radile su tri skupine tamburaša: najmlađi (2-4. razred), srednja skupina (viši razredi) i tzv. velika skupina. Među najmlađima neki su vježbali i na fruli, a cijeli tjedan su svirali i puhači, tj. trubači, koji su već postali pravi puhački sastav. Učili su pomurske pjesme Klinčec stoji, Protuletje se otpira, Vu vrčaku i filmsku glazbu. Tamburaši srednje skupine uvježbavali su pjesme Lepe naše sinokoše, Baroš, oj, Barice, Dok palme njišu grane i Ptice se sele na jug.

Andreja Fehervari, voditeljica plesača male skupine, uvježbavala je s djecom novu koreografiju međimurskih plesova što su pratili i tamburaši i puhači.

Tünde Kuzma, voditeljica doma kulture, pobrinula se da za vrijeme odmora sudionici imaju i druge aktivnosti. Po družinama izrađene su bižuterije od biserja, bojalo se na staklo i na gipsane kipove, izrađivali su se cimeri, priređena su športska zanimanja, stolni tenis, natjecanje u vještini.

S mažoretkinjama je vježbala Virginija Kiralj, koja se lani počela vježbati s djevojkama

ma u novoj koreografiji, djevojke će nastupati kao pompon djevojke prije nogometne utakmice NK Napreda.

Ove godine nije izostalo ni jezično zanimanje, Bernadeta Blažetin, članica KUD-a, priredila je kviz za sudionike tabora, u kojem je bilo mnogo šaljivih zadataka. Družine nazvane po glazbalima tamburaškog orkestra trebale su uglazbiti pjesme hrvatskih autora, naučiti nešto hrvatski o instrumentima, običi ustanove naselja kako bi naučile njihove nazive na hrvatskome jeziku, prepoznati fotografije hrvatskih naselja i kroz križaljke i zadatke upoznali se sa zanimljivostima pomorskoga kraja.

Jednog dana organiziran je izlet u slovensku Lendavu, gdje su izletnici pogledali utvrdu i muzej uređen u njoj, te kazalište.

Djeca su bila razmažena i finim jelima, kuharice Marija Rodek, Marija Varga i Valerija Lukač uvijek su kuhale po želji djece.

Posljednjeg dana, već po običaju, priređen je gala program za roditelje kako bi vidjeli što su njihova djeca za tjedan dana naučila. Svi su se začudili koliko je učinjeno za to kratko vrijeme. Sudionici tabora iz neučenih pjesama i plesova sastavili su cjelovit jednosatni sadržajan program u kojem su nastupala djeca od drugog razreda pa do srednje škole. Neke naučene pjesme i skladbe bit će prikazane i na festivalu Vino i tambure, gdje će se veća publika moći uvjeriti u važnost takvih tabora. Glazbeni su tabor podupirale Hrvatska državna samouprava i mjesna manjinska samouprava.

Beta

Dijete u prvom planu

Keresturci u otvorenoj zabavnoj školi nogometa u Donjoj Dubravi

Ljubica Silađi došla je s Keresturcima

Od ponedjeljka, 3-eg, do petka, 7-og, kolovoza u Sportskom parku Krbulja u Donjoj Dubravi održana je Otvorena zabavna škola nogometa čiji su domaćini bili tamošnja općina, odnosno mjesni NK Dubravčan i Osnovna škola Donja Dubrava. To je bio oblik okupljanja mladih što ga treću godinu zaredom zajednički provode Općine Kotoriba, Donji Vidovec, Donja Dubrava i Sveta Marija. Iz tih je sredina došlo 180-ero djece dobi od 8 do 13 godina, s kojima je radilo 12 posebno podučeni trenera i toliki broj asistenata čiji je voditelj bio Vladimir Fabić iz Donje Dubrave. Oni su s njima svakodnevno bili po pet sati. To je dansko-norveški projekt koji je krenuo prije 11 godina u Bosni i Hercegovini, preseleio se u Hrvatsku potporom Hrvatskog olim-

pijskog odbora i Nogometnog saveza Hrvatske. Svrha mu je razvijanje snošljivosti preko povezivanja djece i poticanje ljudi različitog etničkog podrijetla na druženje, pa je tako ovdje boravilo i desetero djece iz Kerestura. Taj projekt različitim zabavnim igrama dijete stavlja u prvi plan. – Pripremili smo vam sve što vam je potrebno, lijepo vrijeme, sportske terene, a za ostalo će se pobrinuti vaši voditelji – rekao je na svečanom otvaranju općinski načelnik Marijan Varga. Zahvalio je ravnatelju škole Franji Farkašu iz Čakovca koji je potaknuo ovaj projekt u Međimurju i gdje su domaćini bili Općine Kotoriba i Donji Vidovec, a dogodine će to biti Sveta Marija.

M. Grubić

MARTINCI – Ove je godine osmi razred hrvatske dvojezične škole u Martincima završilo 18 učenika. Većina njih svoje srednjoškolsko školovanje nastavlja u pečuškim gimnazijama, nekolicina i u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krleže. Njihova je razrednica bila Eva Silović. Sliku s oproštajne svečanosti poslala nam je Erika Kuštra. I ovim joj putem zahvaljujemo.

Izradila: Dijana Kovačić
iz Fiečhaza

Harry Potter i princ miješane krvi u kinima

Pojavio se šesti film u kinima iz serijala o malome čarobnjaku Harry Potteru. Scenaristi su J. K. Rowling, Steve Kloves; redatelj David Yates, producent David Heyman, David Barron; uloge: Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Jim Broadbent, Michael Gambon, Alan Rickman i Bonnie Wright.

Šesta je godina u čarobnjačkoj školi Hogwarts, predstavljen je novi profesor Horace Slughorn, Harry ide na privatno podučavanje k prof. Dumbledoru kako bi saznao sve tajne Voldemortove prošlosti, a povrh toga Harry pronalazi knjigu Nاپitaka koja je pripadala Princu miješane krvi. Mladi čarobnjaci Harry Potter, Ron Weasley i Hermione Granger moraju se suočiti s novim opasnostima i izazovima zbog ponovnog dolaska Lorda Voldemorta, koji je ovdje nazočan samo kao zlokobno oblikovani crni oblak. Humora ne nedostaje, a ni opasnosti koja vrebava iza svakog ugla. Voldemortovi pomoćnici ne spremaju ništa dobrog, i Hogwarts je jedna od glavnih meta crno-magijskih čarobnjaka, koji nastoje probiti čvrstu obranu magične škole.

I dok je žarište priče usmjereno na prošlost Toma Riddlea (poslije Voldemort) i Horacea Slughorna, profesora koji je bitno utjecao na Voldemortovu rastuću moć, i na borbu protiv sve učestalijih napada, ono što zauzima najveći dio filma jesu nabujali hormoni mladih učenika.

Film je lijepo snimljen iako se malo toga zapravo događa da pomakne radnju – osim smrti jednog od važnijih likova – humor, ljubavni odnosi, uobičajeni sporedni likovi, koji se pojavljuju tek toliko da budu na prozivci, Metloboj, Hogwarts. Škola koja je postala znatno mračnija, praznija i zlokobnija zbog rastuće prijetnje. Odluke se donose, nove stvari se otkrivaju, ljubavne zavrzlame dolaze na svoje mjesto, a konačni obračun tek slijedi.

Neki od kritičara film nazivaju odličnom romantičnom komedijom čiji su protagonisti učenici u školi Hogwarts, stari i novi likovi. Nalazeći se u osjetljivim godinama na putu prema zrelosti, Harry, Hermione i Ron, te Ginny, Lavender, Dean i ostali, doživljavaju i proživljavaju prve ljubavi, zaljubljenosti, ljubomore, suparništva... noseći se s tim i toplo, i osjećajno, i duhovito, i nespretno... Time dokazuju da nitko nije otporan na ljubav, te je ona vlastita i čarobnjačkom i seljačkom, običnom svijetu, svim ljudima bez obzira na godine, obveze, planove, bjegove... Ljubav je najveća „čarolija“ koja mijenja srca ljudi i njihove životne putove.

POTONJA – Zastupnici potonjske mjesne samouprave i hrvatske samouprave sela Potonje i ove godine zajedničkim snagama organiziraju Dan sela što će ga odlikovati mnogobrojni hrvatski sadržaji, kazuju za Hrvatski glasnik načelnik Potonje Tamaš Reiz i predsjednik potonjske Hrvatske samouprave Jozo Dudaš. Dan sela bit će održan 15. kolovoza, a počinje u ranim prijepodnevima satima (9 sati) natjecanjem za „Potonjski kup” u malom nogometu. Nudi se mogućnost jahanja, zabava na quadu, vožnja konjskom zapregom, igra u napuhanome dvorcu. U ranim prijepodnevima slijedi proglašenje rezultata prijepodnevni natjecanja, a u 16 sati svetom misom u mjesnoj crkvi sagrađenoj prije sedamdeset godina obilježiti će se „70. godišnjica potonjske katoličke crkve”. Kulturni program počinje navečer u 19 sati kulturnim programom u kojem nastupaju : Stipan Đurić, Jozo Matoric, KUD Drava iz Lukovišća, učenička formacija modernog plesa Dinamyc Dance iz Lukovišća i Orkestar Podravka iz Martinaca. Na balu će svirati također Podravka. Priredba se odvija uza sponzorstvo Samouprave sela Potonje, Hrvatske samouprave Potonje, HDS-a, Hrvatske samouprave Šomodske županije, Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj.

PEČUH – U sklopu bogatih programa obilježavanja tisuću godina utemeljenja Pečuške biskupije, od 18. do 23. kolovoza u nizu trodnevnih programa u Kuli Barbakan s početkom u 15 sati nastupa KUD Tanac i Orkestar Vizin, a 19. kolovoza na Trgu Svetoga Stjepana bit će izvedena rok-opera Kralj Stjepan (István a király). Svečanost završava 23. kolovoza, na dan kada je prije tisuću godina (23. kolovoza 1009. g.) utemeljena Pečuška biskupija, izvedbom Mahlerove osme simfonije, također na Trgu Svetoga Stjepana.

JEGERSEK – Na poziv Lászla Vajde, predsjednika Odbora za manjine i narodnosti pri Skupštini Zalske županije, 14. kolovoza (petak) s početkom u 10 sati u uredu samouprave Zalske županije, u Dvorani Ferenc Deáka (Zalaegerszeg, Kosztolányi u. 10) bit će održana Konferencija državnih i županijskih manjinskih predsjednika. Teme Konferencije jesu prijedlozi za izmjenu i dopunu manjinskog Izbornog zakona – ukinuće registracije i natječaja za dodatnu potporu, mogućnosti opoziva s dužnosti manjinskih predsjednika i zastupnika. Na Konferenciji će biti nazočni i predstavnici Ministarstva redarstva i pravosuđa, Ministarstva uprave, Glavnog odjela za nacionalne i etničke manjine pri Uredu premijera te članovi Odbora za ljudska, manjinska prava, civilna i vjerska pitanja.

Bogatili svoj repertoar

Tamburaši s profesorom Kovačem

Martin Vlašić

Članovi tamburaškog sastava iz Sumartona uvijek su spremni na nove pjesme. Ovaj put ih je učio profesor glazbene umjetnosti Hrvatske osnovne škole i gimnazije Miroslava Krleže iz Pečuha Grga Kovač. Tijekom pet dana, od 13. do 17. srpnja, učile su se narodne pjesme naših hrvatskih regija, hrvatska zabavna glazba i tehnika sviranja na tamburici.

Martin Vlašić, član sumartonskoga tamburaškog sastava, a i sastava pečuške gimnazije, sjetio se da bi poželjna bila suradnja dvaju orkestara. Budući da mu je vrlo draga svaka skupina, u svakoj ima dobre prijatelje, u svakoj voli svirati odmah na početku ljetnog raspusta, pozvao je članove obaju sastava na Balaton u njihovu vikendicu, da se tamo druže, sviraju, kupaju i zabavljaju. Naravno, ti dani provedeni su u nevezanom rasporedu, ali svirači se ne boje ni pravoga posla, uvijek su spremni učiti nove pjesme, nove skladbe.

Martin se sjetio da bi sumartonskim tamburašima trebala pomoć u učenju raznih kola za plesnu skupinu i da se upoznaju s pjesma-

ma drugih regija, u čemu bi im mogao pomoći Grga Kovač, profesor pečuške gimnazije, koji vodi čak tri sastava.

Zamisli je „zeleno svjetlo” dalo i čelništvo KUD-a Sumarton, a profesor Kovač prihvatio se posla. Dečki su bili vrlo marljivi kroz cijeli tjedan vježbanja, svaki dan od 9 do 16 sati učili su pjesme podravske, baranjske i bačke regije, čak i cantry glazbu radi učenja tehnike sviranja, i vrlo dobro se osjećali.

Profesor je bio zadovoljan dečkima, kako reče, vrlo dobro su učili, dobro čitaju note i rado su se prihvatili vježbanja. Cijeli je tjedan protekao u veselom raspoloženju, bilo je i kupanja na jezeru Kistolmács, kuhanja u Kamanovim goricama. Naravno, sve je to bilo popraćeno i sviranjem.

bpb

PREVENTÍV SZŰRŐVIZSGÁLATTAL
FOGLALKOZÓ CÉG
ČAKOVECI IRODÁJÁBA
HORVÁTUL ÉS MAGYARUL
(VAGY NÉMETÜL)
BESZÉLŐ MUNKATÁRSAT KERES
VEZETŐ ADMINISZTRÁTOR
MUNKAKÖRBE.

06-85/360-870
06-20/42-42-692
06-30/62-90-382
WWW.ICC.HU
INFO@ICC.HU

i c c
International Contact Club

Prvi Dan Hrvatov u Sambotelu

Kolo i hrvatske melodije do polnoći na Glavnom trgu

Priredbu je posjetilo mnoštvo Hrvatov i iz okolišnih sel

U Željeznoj županiji nadaleko su poznati hrvatski bali ki se svako ljeto održavaju u metropoli spomenute županije. Društvo sambotelskih Hrvatov na čelu s Francijem Jurašićem je dodatno organiziralo još jedan sastanak za naše Hrvate, a da je ideja pala na plodno tlo, pokazao je i velik broj posjetitelje 12. julija, u nedilju. Za hrvatskom mašom u crkvi Srce Jezuševu, na Glavnom trgu Sambotela, s himnami je započela cijela manifestacija, dokle u kuglani VAOSZ najavljene grupe su se jur naticale. Još i sunčano vrime je potpomagalo ovu otpodnevnu priredbu pri koj je sve nazočne pozdravio glavni organizator Franci Jurašić ističući pritom da u Sambotelu Hrvati imaju maksimalnu mogućnost za održavanje hrvatskih zgoditkov. – „Ako samo ovo ljeto pogledamo, moremo se spomenuti na Hrvatski bal u januaru, na narodnosni festival u juniju koji je organiziran skupa sa županijom, sad je Dan Hrvatov, a pred vami je još u septembru Narodnosni dan grada, kazališni večeri i zajednički svetki. Ovom prilikom ne pozivam samo Hrvate nek i sve stanovnike ovoga varoša da upoznaju našu bogatu kulturu, tradicije i naš materin-

ski jezik.” Predsjednik gradske Hrvatske manjinske samouprave Laslo Škrapić takaj je izrazio svoje zadovoljstvo da je Sambotel za jedan dan ponovo k sebi objamio brojne Hrvate. Prvi takov dan koji pravoda čeka i na nastavak dojuće ljeto, pozdravio je i György Feiszt, savjetnik za kulturu kod gradske samouprave. U maratonskom programu nastupali su tamburaški sastav Koprive i HKD Gradišće iz Petrovoga Sela, sambotelski zbor Djurdjice, hrvatska dica iz čuvarnice Čarobni dvorac, plesna skupina i tamburaški sastav Kulturnoga društva Sumarton, mišoviti pjevački zbor Rozmarin iz Gornjega Četara, ženski zbor Ljubičica iz Petrovoga Sela ter mišoviti zbor iz Narde. U medjuvrimentu i dva petroviski umjetnici-amateri su imali djela na izložbi, slikarica Jolanka Nagy-Fekete i drvoricac Gabor Wagner. Za programom su se mogli svi zainteresirani upoznati s osnovnim koraki hrvatskoga folkloru s pomoću članov KUD-a Sumarton, a potom je do polnoći i za dušu svirao petroviski Pinka-band.

-Tiho-

Foto: Vladimir Gyula Horvat

NATJEČAJ

Samouprava grada Pečuha raspisuje natječaj za obavljanje djelokruga višeg voditelja.

Uvjeti natječaja:

- Nekažnjivost
- Visoka stručna sprema
- Najmanje petogodišnja stručna praksa
- Znanje hrvatskoga jezika na razini materinskog jezika.

Natječaj sadržajno mora udovoljiti:

- Natječaj mora sadržavati stručnu koncepciju koja se odnosi na ustrojstvo i djelovanje ustanove, program voditelja, uzevši u obzir navedeni djelokrug, umjetnički izgled.

Zadaća je Hrvatskog kazališta u Pečuhu uprizorenje klasičnih djela s humanističkim sadržajem, ostvarivanje kazališnih predstava na hrvatskom i mađarskom jeziku, posebno prikazivanje djela hrvatskih autora; ugošćavanje mađarskih i inozemnih kazališta, priredivanje predstava u koprodukciji s manjinskim kazalištima u Mađarskoj; njegovanje jezične kulture hrvatske manjine, očuvanje hrvatsko-mađarskih kulturnih veza, njihovo produbljanje.

Natječaj mora sadržavati podroban stručni životopis, opis dosadašnje stručne djelatnosti.

Natječaju treba priložiti:

- Presliku dokumenata o završenoj stručnoj spremi i znanju jezika
- Od tri mjeseca ne starije uvjerenje o moralnosti
- Izjavu o tome može li se sadržaj natječaja pripočiti trećoj osobi
- Izjavu o tome traži li se zatvorena ili otvorena sjednica pri donošenju odluke o natječaju.

Glavne smjernice godišnjeg proračuna Hrvatskog kazališta u Pečuhu

- Financiranje ustanove 30 836 tisuća Ft
- Prihodi djelovanja 11 500 tisuća Ft.

Kriteriji učinka određeni za djelokrug višeg voditelja:

- u djelovanju i gospodarenju korisnika proračuna trebaju doći do izražaja kriteriji učinkovitoga gospodarenja, djelotvornost i uspješnost
- funkcionalno održavanje, učinkovito gospodarenje i održavanje nekretnina i pokretne imovine prema određenim zadaćama ustanove
- osiguravanje sustava unutarnje kontrole, također i pregledan sustav te učinkovito održavanje stručnih i novčanih poslova
- obveza planiranja i izvješćivanja nadležnog korisnika proračuna, njihovo izvršavanje, ispunjavanje knjigovodstvenih propisa.

Imenovanje na razdoblje: od 1. prosinca 2009, na određeno vrijeme u trajanju tri godine.

Plaća, primanja: prema zakonu XXXIII. iz 1992. o pravnom položaju javnih djelatnika.

Rok prijave: 30 dana od objave natječaja na internetskoj stranici Ministarstva obrazovanja.

Vrednovanje natječaja: u roku 30 dana od isteka roka prijave.

Način i mjesto predaje natječaja: poštanskim putem natječaj se šalje gradonačelniku Samouprave grada Pečuha (7621 Pécs, Széchenyi tér 1) u zatvorenoj omotnici s naznakom

„Pályázat a Pécsi Horvát Színház magasabb vezetői munkakörének ellátására”

u dva primjerka, jednom originalnom i u preslici.

Elektronskim putem šalje se na

mailgasparj@ph.pecs.hu.

Opširnija obavijest o natječaju u Gradonačelničkom uredu na Odjelu za humane poslove kod Jenőa Gáspára na telefonu 72/533-935.

Dr. Zsolt Páva
Gradonačelnik

Vaterpolo, SP u Rimu

Hrvatska brončana

Hrvatska vaterpolska reprezentacija, nadi-gravši osim drugih i aktualne europske prve Crnu Goru, s maksimalnim učinkom u skupini B izborila je izravan ulazak u četvrtzavršnicu Svjetskog prvenstva u Rimu. Najveće su iznenađenje priredili Nijemci koji su najprije u svojoj skupini igrali neodlučno 7 : 7 s Mađarskom, a u osmini završnice, nakon produžetaka i 9 : 8, iz daljnjeg natjecanja izbacili Crnu Goru. Hrvatska je za ulazak u poluzavršnicu glatko pobijedila Rumunjsku sa 7 : 5, Španjolska Kanadu s 11 : 4, SAD Njemačku s 8 : 5, a Mađarska je nakon dva produžetka opet izgubila od Srbije 10 : 9. Tako se u poluzavršnici 30. srpnja Hrvatska susrela s neugodnom Srbijom, te poput Mađarske u čvrstoj i borbenoj utakmici izgubila s golom razlike 12 : 11. Hrvatska je u igri za treće mjesto 1. kolovoza pobijedila SAD s 8 : 6, i tako došla do brončane medalje, još jednog velikog uspjeha i odličja na velikim svjetskim natjecanjima. Mađarska je u razigravanju pobjedom protiv Rumunjske, zatim i Njemačke osvojila konačno peto mjesto. U završnici je Srbija, nakon produžetaka i izvođenja peteraca s 14 : 13, 7 : 7, 6 : 6 pobijedila Španjolsku, i tako došla do naslova svjetskog prvaka. S. B.

Santovo

Rukometni turnir na tromedi*Dvostruka pobjeda gostiju iz prijateljske Općine Petrijevci*

Pod nazivom Turnir na tromedi, u organizaciji Športskog društva «Bačka» u subotu, 8. kolovoza, u Santovu je treći put zaredom održan međunarodni rukometni turnir. Nažalost, u nedostatku vize ekipe Srbije, iz Bajmoka i Bezdana, nisu se mogle odazvati, pa su umjesto njih «uskočile» ekipe iz Mohača. Tako su međunarodni karakter turniru ove godine dali gosti iz Petrijevaca, prijateljske općine santovačke Hrvatske manjinske samouprave, koji od samih početaka sudjeluju na turniru.

Nakon okupljanja na otvorenome rukometnom igralištu hrvatske škole i pozdravnih riječi Géze Gála, glavnog organizatora ujedno i trenera santovačke ženske i muške momčadi, okupljene je pozdravio predsjednik športskog društva Gábor Varga, koji je uz ostalo najavio kako bi se ovaj športski susret dogođine mogao proširiti s kulturno-gastronomskim sadržajima kako bi se sudionici iz triju država i na taj način predstavili. Uslijedio je kratak program u kome su učenici hrvatske škole Dejan Barić i Martin Orčik otpjevali dvije pjesme, jednu hrvatsku i jednu na mađarskom jeziku. Dobrodošlicu i uspješno natjecanje svim sudionicima zaželio je i načelnik József Feigl, koji je uz ostalo spomenuo kako je u svijetu i danas mnogo vjerskih i nacionalnih sukoba, a višenacionalna mikro-zajednica u Santovu primjer je uzajamnog poštivanja i mirnog suživota, a to je ono što se s ovakvih susreta mora širiti dalje.

U nastavku, između 10 i 13 sati odigrane su sve utakmice. Igralo se istodobno na dva terena, u dvorani su igrale ženske, a na otvorenom muške momčadi. Natjecanje je proteklo u vrlo športskom i prijateljskom ozračju, a gosti iz prijateljske Općine Petrijevci ostvarili su dvostruku pobjedu. Uvjerljivo pobijedivši svoje suparnike, domaćine iz Santova i goste iz Mohača, i u ženskom i u muškom nadmetanju. Postignuti su ovi rezultati: Žene: Santovo–Mohač 8 : 10 (5 : 1), Petrijevci–Mohač 17 : 14 (10 : 6) i Santovo–Petrijevci 11 : 13 (7 : 3). Poredak: 1. Petrijevci, 2. Mohač, 3. Santovo.

Najbolji strijelac bila je Mirna Koški (Petrijevci), za najbolju obrambenu igračicu izabrana je Virgina Marat (Mohač), za najbolju igračicu Enikő Lengyel (Santovo), a za najboljeg vratara turnira Brigitta Vőđ (Santovo).

Muški: Santovo–Mohač 18 : 5 (8 : 6), Santovo–Petrijevci 16 : 24 (11 : 13), Petrijevci–Mohač 29 : 17 (15 : 7).

Poredak: 1. Petrijevci, 2. Santovo, 3. Mohač. Najbolji strijelac bio je Péter Oszlár (Mohač), za najboljeg obrambenog igrača izabran je Zoltán Hirtenberg (Santovo), za najboljeg igrača Igor Bojić (Petrijevci), a za najboljeg vratara Tomislav Stantić (Petrijevci).

Nakon turnira uslijedilo je treće poluvrijeme, vrijeme zajedničkog ručka i druženja u mjesnom domu kulture.

Tekst i slika: S. B.

55 PRIJE 20 LJET SMO SE PONOVO UŽIVILI!

Srdačno Vas pozivamo na jubilarnu svetačnost Hrvatskog kulturnog društva „Kajkavci“ iz Umoka

PROGRAM

21. AUGUSTA 2009.

17.00–19.00 Kulturni program**Nastupaju:**

- 20 ljetni pjevački zbor gradišćanske jačke
- 10 ljetni tamburaški orkestar izvođi svoje melodije: prikažu svoja CD ploča „10 zlatnih godina“
- 6 ljetni plesni ansambl Lika, Zagorje, Puljsko kočo

20.00 Zabava po svojoj volji

27. SRPNJA 2009.

17.00–19.00 Kulturni program**Nastupaju:**

- KUD Sokadija iz Budrova – Hrvatska
- HKD „Hospjenjak“ iz Tholme-Pulje – Austrija
- HKD Drevinsko Novo Selo – Slovačka
- Tamburaški orkestar Zviranjak iz Prisičke
- Tamburaški orkestar iz Kolpnici
- „Solubice“ ženska klapa iz Kulnoša
- HKD „Veseli Gradišćanci“ iz Umoka
- Mala Duna pjevački zbor iz Kemlja
- HKD „Kajkavci“ iz Umoka

20.00 Bal, svira orkestar Pinkica iz Petrovog Sela

Muške momčadi sela Petrijevaca i Santova (u narančastom) uoči međusobnog dvoboja

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac (zamj. gl. i od. urednika), tel.: 79/454-614, e-mail: balatinac.s.66@nicom.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu, Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tiho@croatica.hu, LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: santovo@net.hr ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj, IZDAVAČ: Croatica Kft. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 5200.– Ft. List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Nonprofit Kft., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270